

کلام آغازین

نخستین فصل از آخرین سال سده چهاردهم را در شرایطی پشت سر می‌گذاریم که هم‌چنان کشور با موج فزاینده بیماری کووید ۱۹، و متأسفانه آمار قربانیان باور نکردنی آن، دست به گریبان است و همین موضوع لزوم نقش‌آفرینی سازه‌های علمی برای پیش‌گیری و مبارزه با چنین پدیده‌های طبیعی (یا غیرطبیعی) را بیش از پیش نمایان می‌سازد و طبعاً نظام سیاستی علم نقش مهمی در این نقش‌آفرینی باید ایفا کند (که در مجالی دیگر به تفصیل درباره آن خواهیم گفت).

از سوی دیگر این نخستین شماره‌ای است که نگارنده به‌عنوان سردبیر در خدمت خوانندگان این نشریه جلیل‌القدر است. در مدت کوتاه واگذاری این مسوولیت، تلاشم این بوده که نخست آنچه را سردبیر گرامی پیشین، سرکار خانم دکتر اکرم قدیمی، تا میانه راه آورده‌اند؛ به سامان برسانم و از این‌رو طبعاً چند شماره آینده فصلنامه همچنان حاصل زحمات گروه داوران، هیئت تحریریه و سردبیر پیشین است و ان‌شاءالله پس از فراغت از این موضوع، تلاش خواهد شد با همکاری مخاطبان فصلنامه، بر توان دانشی نشریه و پذیرش محتوای آن در میان علاقه‌مندان بیفزاییم.

با توجه به نکات فوق، این شماره تلاش دارد با رویکرد کلان، مفاهیمی همچون «مالکیت فکری»، «ناحیه نوآوری»، «اخلاق در علم باز»، «امنیت انرژی» و «اقتصاد دانش‌بنیان» و «سیاست سلامت» را مدنظر قرار دهد.

در مقاله اول با عنوان «مالکیت فکری در پروژه‌های تحقیق و توسعه مشارکتی با بودجه عمومی» به بررسی مسائل مرتبط با دارایی‌های فکری طرح‌های پژوهشی که علاوه بر مشارکت نهادهای پژوهشی و صنایع، از بودجه‌های عمومی و دولتی هم بهره‌مند هستند، پرداخته شده است.

مقاله دوم به «بیان ماهیت و ارائه مدل استقرار ناحیه نوآوری» می‌پردازد و با بررسی زیرساخت‌های مورد نیاز در نواحی نوآوری، درک کاملی از رویکردهای اصلی، ماهیت و خط سیر زمانی توسعه و در نهایت مدل استقرار آنها را مطرح می‌کند.

مقاله سوم موضوع «نوآوری مسؤولانه» را با هدف معرفی و ترویج مفهوم نوآوری، به روش توصیفی-مروری و بر مبنای مطالعات کتابخانه‌ای طرح می‌کند؛ ضمن اینکه به چالش‌ها و ساز و کارهای پیاده‌سازی نوآوری از جمله: جهت‌دهی به نوآوری‌ها برای رفع ابرچالش‌های جامعه و کمک به نوآوران اشاره می‌کند.

در مقاله چهارم ضمن تبیین مفهوم «علم باز و اخلاق»، به بررسی ظرفیت‌ها، و موانع دستیابی به آن در جوامع پرداخته و مباحث اخلاقی مرتبط با آن را موشکافی کرده و در نهایت توصیه‌هایی سیاستی مربوط به اخلاق علم باز را پیشنهاد داده است.

مقاله پنجم با «مطالعه تطبیقی راهبردها و سیاست‌های امنیت انرژی»، به مقایسه شباهت‌ها و تفاوت‌ها کشورهای امریکا، روسیه، دانمارک، ژاپن، عربستان، ترکیه، عراق، فلسطین اشغالی و قطر از منظر سیاست‌های امنیت انرژی پرداخته است. این مقاله مهم‌ترین درس‌آموخته‌های کشورهای موفق در حوزه امنیت انرژی و ساز و کارهای پیگیری و نظارت مشخص برای تقویت امنیت انرژی را بررسی و از آن نکاتی را برای سیاست‌گذاری این مقوله در ایران بیان کرده است.

در مقاله ششم اثر «اقتصاد دانش‌بنیان بر کنترل بیکاری» مورد بررسی قرار گرفته و با بررسی این موضوع در استان‌های کشور، نتیجه گرفته بین شاخص ترکیبی اقتصاد دانش‌بنیان و بیکاری، رابطه منفی و معناداری وجود دارد؛ به نحوی که با افزایش اثر اقتصاد دانش‌بنیان، بیکاری کاهش می‌یابد.

سرانجام در مقاله آخر با مطالعه‌ای بر «کاربردها و روش‌های آینده‌نگاری در سیاست‌گذاری سلامت» نویسندگان با مطالعه تجربه‌های بین‌المللی در زمینه آینده‌پژوهی نظام سلامت، دلالت‌هایی را برای بهره‌برداری در نظام ملی سلامت ایران ارائه می‌دهند.

غلامعلی منتظر

سر دبیر